

Handlingsplan för att ersätta djurförsök med högteknologiska metoder

- 1) Öka satsningarna på forskning för att utveckla alternativ till djurförsök

Idag finns 13 miljoner avsatta per år i den statliga budgeten för att utveckla alternativ till djurförsök. Under den socialdemokratiska regeringen avsattes 15 miljoner per år, men en av den nya regeringens första åtgärder efter valet var att sänka beloppet till 8 miljoner per år. Efter ett möte som Forska Utan Djurförsök hade med dåvarande forskningsministern Lars Leijonborg höjdes beloppet till 13 miljoner. Men det är långt ifrån tillräckligt. Idag tvingas forskningsprojekt för att ersätta djurförsök konkurrera om 13 miljoner kronor med projekt till forskning för att t.ex. förbättra försöksdjuren liv och minska lidandet. Vi vill att 25 miljoner per år ska öronmärkas för forskning specifikt för att utveckla alternativ till djurförsök, utan att medlen till annan forskning med djurskyddsriktning minskas.

- 2) En myndighet måste ha ansvar för att samordna frågor som rör alternativ till djurförsök

Det måste utses en myndighet som har ett uttryckligt ansvar för att informera om alternativ till djurförsök och ta fram strategier för hur djurförsöken ska kunna begränsas.

- 3) Alla myndigheter måste få i uppdrag att bidra till att djurförsöken inom deras ansvarsområden minskar

Det innebär att de även ska bekosta eller utföra det arbete som måste göras för att nya metoder ska kunna ersätta djurförsöken. Deras åtgärder ska redovisas årligen.

Exempel på vad myndigheter bör få i uppdrag att göra:

Läkemedelsverket bör bidra till att fler djurförsök i läkemedelstester kan ersättas. Det gäller t.ex. de tester som görs av varje tillverkningsplats av vacciner och biologiska produkter som exempelvis Botox. En tysk myndighet Bfr har tagit på sig ansvaret för att hålla i regelbundna möten för att samordna arbetet med att ta fram nya testmetoder som kan ersätta djurtesterna av Botox. Svenska myndigheter kan spela en motsvarande roll när det gäller andra produkttester.

Livsmedelsverket bör t.ex. bidra till att de tester som görs på möss för att undersöka förekomst av bakteriegifter i skaldjur, kan ersättas med andra analysmetoder.

Kemikalieinspektionen bör bidra i arbetet för att minska djurförsöken för att testa kemikalier och bekämpningsmedel. I fler andra länder, med USA som föregångare, har man börjat ett strategiskt arbete för att utveckla framtidens avancerade robotiserade cellbaserade tester som betydligt snabbare, bättre och billigare kan svara på om enskilda kemikalier och kemiska blandningar är farliga, och om det finns riskgrupper som bör få extra skydd mot vissa kemikalier.

Fiskeriverket bör bidra till en minskning av lidande och död vid provfiske, som årligen dödar miljontals djur i Sverige i vetenskapliga undersökningar av fiskbeståndet.

4) Sverige måste aktivt bidra i det viktiga internationella arbetet för att se till att flera alternativ till djurförsök utvecklas och aktivt delta i utvärderingen av nya metoder som kan ersätta djurförsök.

Det innebär bl.a. att se till att EU:s lagstiftning skärps för att ge mer resurser till - och ställa högre krav på att - alternativ till djurförsök ska utvecklas och användas. Att djurförsök inte ska få användas när det finns alternativ är ett självklart krav!

Det finns en mängd nya, djurfria testmetoder utvecklade som inte utvärderas helt enkelt för att kapacitet saknas för en oberoende, högkvalitativ utvärdering. Inom EU ligger ansvaret för utvärdering av alternativ till djurförsök på ett EU-center, ECVAM, som inte hinner med. EU-kommissionen har föreslagit att varje EU-land ska inrätta nationella center för utvärdering av nya metoder. Men i det nya EU-direktivet om djurförsök som kommer att antas under våren, står endast att länderna ska "assistera" i detta arbete. Sverige måste föregå med gott exempel genom att se till att kompetens och resurser finns tillgängliga för validering av alternativ till djurförsök.

/Älvsjö 2010-04-12